

De mi idézte elő ezt a változást? Hogy változott a csapatok integrálása? Előadásomban ezekre a kérdésekre keresem a választ.

Török Ábel (ELTE Eötvös József Collegium)

Iulius Caesar prózája és stílusának propagandisztikus szerepe

Előadásomban bemutatom Iulius Caesar római hadvezér történetírói munkásságát stílusán keresztül.

Az előadás elején megállapítom, mely korábbi prózaírók hatottak rá, honnan merített ihletet és miben különbözik a többi római és görög történetírótól. Ezután példákat hozva elemezni fogom prózáját és bemutatom, hogy miképp manipulálta olvasóközönségét, csupán a nyelv segítségével. Rávilágítok egy-egy érdekesebb nyelvi fogására és arra, hogy milyen tudatosan építi fel műveit a szavak szintjétől egészen a teljes történeti mű szintjéig. Meghatározom stílusának okait és következményeit, megállapítom, önpropagandájának mekkora szerepe volt a stílusa kialakulásában, és prózája milyen különböző módokon szolgálta saját népszerűsítését. Végül levonom a szükséges következtetést: hogy Iulius Caesar nem a szó szoros értelmében vett történetíró, hiszen műveinek célja nem kizárólag a történelem egyes eseményeinek rögzítése, sokkal inkább saját popularitásának növelése a korabeli manipulációs módszerekkel.

Dobos Barna (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

De a pénzre mi szükség? – Janus beszédének szatirikus olvasata (Ovidius *Fasti* I. 191–226)

Ovidius didaktikus költeményét, a *Fastit*, a filológiai kutatás az utóbbi évtizedekben – a *Metamorphoses* mellett – mintegy újra felfedezte magának, mivel a korábban vallástörténeti forrásként feldolgozott költői művet az irodalom- és kultúratudomány területén releváns kérdésfeltevések fényében olvasva újra a szöveg eddig kevésbé tárgyalt jelentésrétegei kerültek felszínre. A költemény műfajisága, besorolhatóságának kérdése sem problémamentes az Ovidius-filológiában, mivel a fennkölt téma, vagyis a római ünnepek és vallási szokások megverselése a római irodalmi hagyományban a hexameteres formát vonná maga után, ennek ellenére Ovidius a könnyedebb témákhoz illő elégikus disztichonokban dolgozta fel azokat.

A forma és tartalom izgalmas ovidiusi újítása mellett a költemény különböző narrátori hangjai, a szöveg változó modalitásai kelthetik fel az olvasó figyelmét. Ezek között találjuk a himnikus-patetikus, elégikus-erotikus és mindenekelőtt a tudós-tanító hangnemet. Előadásomban a felsoroltakon kívül a *Fasti* szatirikus olvasati lehetőségeit járom körbe, az első énekből a Janus-epizódra fókuszálva. Ovidius Janust az isten ünnepeihez kötődő szokásokról kérdezzeti – igen naiv módon –, aki készségesen válaszol minden kérdésre. A költő kíváncsiságát az istennek fizetendő áldozati érme is felkelti, ami kiváló alkalmat biztosít Janusnak,

hogy egy hosszabb morális exkurzusba kezdjen, melyben kifejti, hogy a régi rómaiak mennyivel erkölcsösebbek voltak, életüket a munka tisztelete és az anyagi javak megvetése alapozta meg, szemben a jelen túlzottan elanyagiasodott viszonyaival. Emlékei elbeszélése közben az isten a római komédiák tipikus *senex*eként, öreg moralizálójaként jelenik meg, aki humoros túlzásokra ragadhatja el magát.

Az epizód szatirikus olvasati lehetőségét a komolyan vehetetlen komolyság adja: Janus elbeszélői pozíciója isteni státuszából adódóan megkérdőjelezhetetlen, viszont beszédmódjában a horatiusi szatírákat idézi meg. Előadásomban ebből kiindulva Horatius szatírának első két darabjával olvasom szorosabban össze a tárgyalt epizódot.

Nyerges Csaba (ELTE Eötvös József Collegium)

Régi magyar széphistóriák a feminista kritika szemszögéből

A feminista kritika egy új olvasási módot kínál. Célkitűzései között szerepel többek között az is, hogy a kanonikus műveknek a férfiautoritásra irányuló patriarchális értelmezésmódok helyett egy más olvasatát tárjuk fel. Az előadás ebből a pozícióból vizsgál négy kora újkori széphistóriát. Elsőként Tinódi Lantos Sebestyén Jázon és Médea című alkotását elemzem. A mű a Guido de Columna-féle hagyomány darabja, melyben az ókori örökségből jól ismert Médeával találkozhat az olvasó. A céljaiért messzemenő határokig elmenni képes, szilárd jellemű asszony a cselekvő nő mintaképe. Enyedi György Gismunda és Gisquardus című tragikus széphistóriája az önmagát a szerelemért feláldozni képes nőt, Gismundát mutatja be. A király lányaként nem lenne beleszólása a férjválasztásba, azonban Gismunda inkább vállalja a halált, mintsem elszakadjon a szerelmétől.

Zalatnay Lília (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

(Meta)dráma privát és publikus dimenziói Shakespeare és Müller Hamletjében

Hamlet drámájának négy évszázados hatástörténete az intertextualitás, az integratív szövegösszekapcsolódás és a kulturális referencialitás megvalósulásának egyik eklatáns példája. Előadásom ennek vizsgálata során a több síkon is problematizált privát és publikus dichotómiáját, performativitás és textualitás kettősét tekinti kiindulópontnak. Előbbiek a primer szövegek, Shakespeare Hamletje és Müller Hamletgépe esetében utalnak egyfelől az egyes szereplők – kiváltképpen is Hamlet és Ophélia – folyamatosan alakuló viszonyrendszerére, társadalmi státuszára és meghatározottságára, tehát a szövegek szoros olvasatára, ugyanakkor azokat a referenciális és intertextuális dimenziókat és kapcsolódási pontokat is jelzik, amelyek előbbieket tágabb, színház- és drámatörténeti kontextusban is értelmezik. Emellett rámutatnak a